

УДК 330.341
JEL O18

І. О. Іртищева

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв
e-mail: innauamd@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7025-9857>

О. В. Гуріна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту організації та зовнішньоекономічної діяльності Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського, м. Миколаїв
e-mail: gurina161277@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6315-6067>

Д. Є. Нікон

головний економіст, начальник планово-економічного управління ДП «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О. М. Макарова», м. Дніпро
e-mail: d_nikon@yahoo.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2889-0677>

О. А. Іщенко

здобувач, викладач кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв
e-mail: olena.ishchenko@nuos.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5785-2971>

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ: НАЦІОНАЛЬНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ

Метою дослідження є обґрунтування основних методичних підходів до оцінювання процесів економічного розвитку регіонів в умовах соціалізації. Розглянуті окремі методичні підходи до оцінювання рівня розвитку регіону в умовах соціалізації не дозволяють повною мірою оцінити основні критерії, а саме співставність економічної ефективності та соціальної справедливості у розподілі ВВП, забезпечення відтворення соціально-економічної системи та її соціально-економічної безпеки, рівня конкурентоспроможності регіону. Встановлено, що в Україні необхідна цілеспрямована політика щодо зменшення територіальних розбіжностей розподілу економічних і соціальних ресурсів між регіонами.

Ключові слова: регіон, рівень розвитку, соціалізація, економічний розвиток, ефективність.

Irtysheva I., Hurina H., Nikon D., Ishchenko O. METHODOICAL APPROACHES TO EVALUATION OF ECONOMIC DEVELOPMENT PROCESSES: NATIONAL AND REGIONAL FEATURES

Ukrainian markets function in modern market environment, which requires high level of socialization, stimulation of regional development initiatives, forming of regional competitive ability and presentation of economic advantages. Taking into account the abovementioned, the methodics of evaluation of economic development processes in the regions in conditions of socialization should be the developed and implemented in particular detail. The research aims to substantiate main methodical approaches to evaluation of regions' economic development processes in conditions of socialization. The examined certain methodical approaches to evaluation of region's development level in conditions of socialization do not allow thorough evaluation of major criteria, in particular comparability of economic efficiency and social justice in GDP distribution, maintenance of reproduction of socio-economic system and its socio-economic security and level of regions' competitive ability. The paper emphasizes that Ukraine needs targeted policy on reduction of territorial disparities in distribution of economic and social resources among regions. Methodical approaches to evaluation of region's economic development processes in conditions of socialization are analyzed. Methodical approaches to evaluation of the processes of regions' economic development in conditions of socialization are analyzed. Rankings developed by the UN are proved to be the most socially oriented. Although it is worth mentioning that UN action plans do not contain specific mechanisms to implement the declared principles and priorities, because each country should separately adapt global objectives to available opportunities of their achievement at regional level. The analysis of development priorities that have been offered to the countries in the last 25 years shows that majority of them remain to be unachieved. It means that there aren't efficient mechanisms to regulate regional economy in the way that natural resources regenerate, citizens' rights expand, living standards increase and new types, forms and combinations of production create economic opportunities for further generations.

Keywords: region, level of development, socialization, economic development, efficiency.

Постановка проблеми. Регіони України яке вимагає високого рівня соціалізації, функціонують у сучасному ринковому середовищі, стимулювання регіональних ініціатив розвитку,

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ПЕРІОДУ УКРАЇНИ

формування регіональної конкурентоспроможності та презентації економічних переваг. Враховуючи зазначене, особливо детально слід підходити до розроблення та реалізації методик оцінювання процесів економічного розвитку регіонів в умовах соціалізації.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженням проблематики оцінювання процесів економічного розвитку регіонів в умовах соціально орієнтованої економіки займалися В. Геєць, З. Герасимчук, І. Вахович, Л. Стрижеус, В. Поліщук та ін.

Метою статті є обґрунтування основних методичних підходів до оцінювання процесів економічного розвитку регіонів в умовах соціалізації.

Основні результати дослідження. Термін «розвиток» часто вживається в таких поєднаннях: економічний розвиток, соціально-економічний розвиток, розвиток економіки України (або іншої країни), розвиток регіону, міста. У кожному випадку під розвитком зазвичай мається на увазі будь-яка прогресивна зміна, перш за все в економічній сфері. Якщо зміна кількісна, говорять про економічне зростання. Щодо якісної зміни, то мова може йти про структурні зміни або про зміну змісту розвитку, або про надбання економічною системою нових характеристик [1].

Стандартним способом оцінювання економічного розвитку регіону є оцінювання рівня виробництва. Така оцінка є сьогодні односторонньою і недостатньою. Розроблені міжнародними організаціями підходи до оцінювання економічного розвитку країн примушують під час оцінювання рівня розвитку регіону розглядати не тільки обсяг виробництва, але і такі, наприклад, аспекти, як освіта, охорона здоров'я, стан навколишнього середовища, особиста свобода і культура життя. Цілком доречно як інтегральний показник розвитку регіону використовувати індекс розвитку людини, представлений у Програмі розвитку ООН для оцінювання розвитку окремих країн [2, с. 71].

Еволюцію пріоритетів регулювання економіки держав світу у різні роки найкраще можна прослідкувати на основі декларацій ООН (табл. 1).

З 1972 р. пріоритетом глобального розвитку була визнана екологія. Тому у моделях регулювання економіки вирішальним було збереження довкілля. Уперше акцент на пріоритетах розвитку саме регіонів зроблено у 1976 р. на першій конференції з питань регіональної політики і розвитку міст і населених пунктів, після якої у 1978 р. було засновано Агенцію ООН з питань міст і населених пунктів UN-HABITAT.

Таблиця 1

Пріоритети управління регіональною економікою згідно з концепціями розвитку ООН

Назва документа, рік та місце прийняття	Основні пріоритети регіонального економічного розвитку
Декларація першої Конференції ООН з проблем оточуючого людину навколишнього середовища 1972, Стокгольм	Розділ «Розвиток та навколишнє середовище». Пріоритети: діагностика проблем екології та механізмів їх подолання; кооперація регіонів; підготовка фахівців; визначення показників і засад розвитку оточуючого середовища
Декларація та План дій першої Конференції ООН з питань регіональної політики і розвитку міст та населених пунктів 1976, Ванкувер [3; 4]	Прийнято рішення про заснування Агенції ООН з питань міст і населених пунктів UN HABITAT
Звіт Комісії ООН з навколишнього середовища та розвитку: «Наше спільне майбутнє» 1987, Женева	Уперше економіку регіонів на тлі урбанізації визнано складовою глобального сталого розвитку. Пріоритети: рівень життя та доступ до базових послуг; екологія розвинутих промислових міст; децентралізація влади, залучення громадян до управління; житло та послуги для бідних, міжнародна кооперація
Декларація з навколишнього середовища та розвитку, Програма «Порядок денний на XXI століття» 1992, Ріо-де-Жанейро	Розділ «Сприяння сталому розвитку населених пунктів»
Декларація та Програма дій другої Конференції ООН з питань регіональної політики і розвитку міст і населених пунктів 1996, Стамбул [5]	Пріоритети: житло; управління; землекористування; інфраструктура охорони довкілля; енергетика, транспорт, будівництво; людський потенціал
Декларація Саміту тисячоліття під егідою ООН 2000, Нью-Йорк	Пріоритети: боротьба з бідністю; регіони, що розвиваються; прогнозування катастроф; гендерна рівність; ринок праці для молоді; національні та регіональні стратегії сталого розвитку; охорона лісів, водних ресурсів
Декларація з питань міст і населених пунктів Саміту тисячоліття 2001, Нью-Йорк [6]	Пріоритети: боротьба з бідністю; регіони, що розвиваються; прогнозування катастроф; гендерна рівність; ринок праці для молоді; національні та регіональні стратегії сталого розвитку; охорона лісів, водних ресурсів
Універсальна декларація про культурне різноманіття під егідою ЮНЕСКО 2001	Пріоритет: підтримка культурного різноманіття як четвертої складової сталого розвитку
Декларація, План дій подальшого впровадження принципів сталого розвитку Світового саміту з проблем сталого розвитку 2002, Йоганнесбург	Пріоритети регіонів світу: для Західної Азії – вода; для Європейського регіону – ліквідація неоднорідності у рівні розвитку країн
Глобальний план дій до 2015 року Саміту ООН по цілям розвитку тисячоліття 2010, Нью-Йорк	Пріоритети: боротьба з бідністю; початкова освіта для всіх; гендерна рівність; боротьба з дитячою смертністю; захист материнства; боротьба з ВІЛ; екологічна сталість; глобальне партнерство

Складено авторами за [3-6].

Що стосується оцінювання рівня соціально орієнтованого розвитку економіки регіону, то на державному рівні постановою Кабінету Міністрів України від 20.06.2007 р. № 833 прийнято порядок комплексного оцінювання соціально-економічного розвитку Автономної республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя [7].

Комплексне оцінювання соціально-економічного розвитку регіонів проводиться за результатами аналізу соціально-економічного становища відповідних регіонів задля своєчасного виявлення негативних тенденцій та забезпечення оперативного прийняття управлінських рішень.

На першому етапі рейтингове оцінювання відбувається на основі розрахунку відносних відхилень показників кожного регіону від найкращих значень таких показників інших регіонів за формулою:

$$R_j = \sum_{i=1}^n \frac{X_{\max i} - X_{ij}}{X_{\max i} - X_{\min i}} + \sum_{i=1}^n \frac{X_{ij} - X_{\min i}}{X_{\max i} - X_{\min i}}$$

де: R_j – сума рейтингових оцінок конкретного регіону за кожним з показників, що характеризують окрему сферу соціально-економічного розвитку;

X_{ij} – значення i -го показника j -го регіону;

$X_{\max i}$ – максимальне значення i -го показника;

$X_{\min i}$ – мінімальне значення i -го показника.

На другому етапі визначається середнє арифметичне значення суми рейтингових оцінок конкретного регіону за всіма показниками.

На третьому етапі визначається середнє арифметичне значення суми рейтингових оцінок конкретного регіону за усіма сферами його соціально-економічного розвитку.

За результатами розрахунку визначається місце кожного регіону в рейтингу за усіма сферами соціально-економічного розвитку та окремими сферами такого розвитку. Найкращим вважається регіон, середнє арифметичне значення суми рейтингових оцінок якого має найнижче значення.

У 2009 р. Кабінет Міністрів України затвердив Постанову про проведення моніторингу соціально-економічного розвитку з метою визначення оцінки соціально-економічного становища малих міст і селищ, своєчасного виявлення негативних тенденцій їх розвитку та забезпечення прийняття управлінських рішень [8].

Серед усіх нормативно-правових актів, що сьогодні діють на території України, слід виділити постанову Кабінету Міністрів України «Про моніторинг соціально-економічного розвитку малих міст і селищ» від 2.04.2009 р. № 288 [9]. У ній зазначається, що для оцінювання соціально-економічного становища малих міст і селищ, своєчасного виявлення негативних тенденцій їх розвитку та забезпечення прийняття управлінських рішень Кабінет Міністрів України постановляє запровадити проведення моніторингу соціально-економічного розвитку малих міст і селищ. Для проведення моніторингу використовуються

показники соціально-економічного розвитку малих міст і селищ. На жаль, у цьому документі відсутні будь-які інші положення, у тому числі і регламентаційного характеру, що стосуються технологій проведення моніторингу.

Більше уваги питанням моніторингу та оцінювання діяльності органів місцевого самоврядування приділяється в Концепції нової державної регіональної політики України (2008 р.), в якій окремий параграф присвячений моніторингу регіонального розвитку. Зазначається, що моніторинг державної регіональної політики, регіонального розвитку, виконання державних регіональних програм здійснюється шляхом використання відповідних індикаторів, визначення уповноважених на його проведення інституцій, оприлюднення системи результатів такого моніторингу.

Система моніторингу державної регіональної політики передбачає відстежування:

- стану та тенденцій соціально-економічного розвитку України з аналізом їх відповідності цілям державної регіональної політики;
- стану та тенденцій соціально-економічного розвитку кожного регіону;
- досягнення цілей, визначених у нормативно-правових актах та інших документах, що стосуються регіонального розвитку (стратегій, угод, програм, проектів) [10].

Для досягнення основних пріоритетів державної регіональної політики, які полягають в усуненні регіональних диспропорцій та забезпеченні сталого розвитку, у 2005 р. було прийнято Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів», у якому запроваджено й дотепер функціонуючий механізм взаємодії держави та регіонів, який полягає в укладанні між КМУ та обласними радами спеціальної угоди щодо регіонального розвитку на основі програмно-цільового підходу та принципу концентрації коштів бюджетів усіх рівнів [11, с. 25].

Згідно з цим Законом у 2006 р. було прийнято нині чинну Державну стратегію регіонального розвитку на період до 2015 р., метою якої визначено зростання конкурентоспроможності регіонів, їх сталого розвитку та оновлення технологічної бази виробництва, що призведе до зростання продуктивності та зниження рівня безробіття.

На думку Л. Стрижеус, рівень соціальної орієнтації розвитку економіки регіону не може бути оцінений за допомогою якогось одного часткового показника. Він є «середньозваженою оцінкою» сукупної дії багатьох показників, а тому слід відбирати первинні статистичні показники й розраховувати узагальнені індикатори соціальної орієнтації розвитку економіки регіону (показники економічного розвитку, соціального розвитку, соціальної безпеки регіону) [12, с. 26].

На її думку, рівень економічного розвитку регіону характеризують 18 показників, 18 з яких є стимуляторами, 2 – дестимуляторами. Для характеристики соціального розвитку регіону було обрано 27 показників, серед яких також є як

показники-стимулятори, так і дестимулятори [12, с. 85].

Для оцінювання рівня соціально орієнтованого розвитку вона використовує таку систему показників [12, с. 89]:

1. Показники економічного розвитку регіону (валовий регіональний продукт у розрахунку на одну особу, грн; індекси обсягу продукції промисловості, %; індекси продукції сільського господарства, %; індекси обсягів виконання будівельних робіт; роздрібний товарооборот підприємств у розрахунку на одну особу, грн; індекси продуктивності праці у промисловості; вантажооборот автомобільного транспорту, млн т / км; щільність залізничних колій, км шляхів на тис. км² території; обсяги інвестицій в основний капітал у розрахунку на одну особу, грн; обсяги прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одну особу, дол. США; коефіцієнт покриття експортом імпорту товарів; введення в дію основних засобів, млн грн; кількість зареєстрованих малих підприємств у розрахунку на 10 тис. населення, од.; кількість інноваційно активних підприємств, од.; рівень інфляції, %; обсяги реалізованих послуг у розрахунку на одну особу, грн; наявність парку обчислювальної техніки, тис.; частка збиткових підприємств, %.

2. Показники соціального розвитку регіону (коефіцієнти народжуваності населення, кількість народжених у розрахунку на тисячу осіб наявного населення; коефіцієнти смертності населення, кількість померлих у розрахунку на тисячу осіб наявного населення; коефіцієнти дитячої смертності, кількість померлих дітей віком до одного року у розрахунку на тисячу народжених; співвідношення номінальної заробітної плати до прожиткового мінімуму, %; грошові доходи у розрахунку на одну особу, грн; грошові витрати і заощадження населення у розрахунку на одну особу, грн; рівень безробіття за методологією МОП, %; навантаження на одне вільне робоче місце, осіб. Забезпеченість населення житлом, м² на одну особу; забезпеченість населення домашніми телефонними апаратами, од. на 100 сімей; кількість лікарів у розрахунку на 10 тис. осіб, осіб; кількість лікарняних ліжок у розрахунку на 10 тис. жителів, од.; планова ємність амбулаторно-поліклінічних закладів, відвідувань за зміну у розрахунку на 100 тис. жителів; охоплення дітей дошкільними закладами, % до кількості дітей відповідного віку; кількість студентів ВНЗ I-IV рівнів акредитації у розрахунку на 10 тис. населення, осіб; обсяги науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, на одну особу, грн; відвідування населенням закладів культури, кількість відвідувань на 100 осіб; рівень злочинності, кількість зареєстрованих злочинів на 100 тис. населення; частка незайнятого трудовою діяльністю населення до загальної чисельності економічно активного населення; відношення різниці між чисельністю громадян, що шукають роботу, та заявленими підприємствами до загальної чисельності зайнятих в економіці; коефіцієнт депопуляції населення; міждержавна міграція; міжрегіональна міграція; викиди шкідливих речовин в атмосферу, тон / м²,

частка оплати праці у структурі доходів населення регіону, %; кількість спеціалістів, які виконують науково-технічні роботи, осіб на 1000 чол.; споживання основних продуктів харчування, % від норми.

Висновки. Отже, було проаналізовано методичні підходи до оцінювання процесів економічного розвитку регіонів в умовах соціалізації.

Найбільш соціально орієнтованими є рейтингові оцінки, розроблені ООН. Хоча слід відзначити, що плани дій ООН не містять конкретних механізмів для реалізації принципів і пріоритетів, проголошених у деклараціях, оскільки кожна країна окремо повинна адаптувати глобальні цілі до наявних можливостей їх досягнення на регіональному рівні. Аналіз пріоритетів розвитку, які висувалися перед країнами протягом 25 років, свідчить про те, що переважна більшість з них так і залишилися недосягнутими. Це означає, що й досі не знайдено ефективних механізмів регулювання регіональної економіки у такий спосіб, щоб природні ресурси відновлювалися, права громадян поширювалися, стандарти життя підвищувалися, а нові види, форми та комбінації виробництва створювали економічні можливості для майбутніх поколінь.

Таким чином, розглянуті нами окремі методичні підходи до оцінювання рівня розвитку регіону в умовах соціалізації не дозволяють повною мірою оцінити основні критерії, а саме: співставність економічної ефективності та соціальної справедливості у розподілі ВВП, забезпечення відтворення соціально-економічної системи та її соціально-економічної безпеки, рівня конкурентоспроможності регіону.

Вважаємо, що в Україні необхідна цілеспрямована політика щодо зменшення територіальних розбіжностей розподілу економічних і соціальних ресурсів між регіонами України.

Список використаних джерел

1. Лексин В. Н., Швецов А. Н. *Государство и регионы. Теория и практика государственного регулирования территориального развития*. М., 2003. 368 с.
2. Коломійчук В. С., Шевчук Л. Т., Шульц С. Л. *Стратегічні засади соціально-економічного розвитку регіону*. Тернопіль, 2002. 115 с.
3. The Vancouver Action Plan – 64 Recommendations for National Action Approved at Habitat: United Nations Conference on Human Settlements, Vancouver, Canada 31 May to 11 June 1976. *United Nations Documents: Website*. URL: <http://www.un-documents.net/van-plan.htm>
4. The Vancouver Declaration On Human Settlements From the report of Habitat: United Nations Conference on Human Settlements Vancouver, Canada, 31 May to 11 June 1976. URL: <http://habitat.igc.org/vancouver/van-decl.htm>
5. The Habitat Agenda. United Nations Conference on Human Settlements (Habitat II), 14 June 1996. URL: <http://www.un-documents.net/hab-ag.htm>
6. Declaration on Cities and Other Human Settlements in the New Millennium. *United Nations*

Documents: Website. 9.06.2001. URL: <http://www.un-documents.net/s25r2.htm>

7. Про запровадження комплексної оцінки соціально-економічного розвитку Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя: постанова Кабінету Міністрів України від 20.06.2007 р. № 833. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2007-%D0%BF>

8. Манн Р. В. Пріоритети розвитку регіональної інноваційної діяльності. *Регіональний розвиток – основа розбудови української держави*: матеріали II міжнар. наук.-практ. конф. Донецьк: ДонДУУ, 2013. С. 187-188.

9. Про моніторинг соціально-економічного розвитку малих міст і селищ: постанова Кабінету Міністрів України від 2.04.2009 р. № 288. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/288-2009-%D0%BF>

10. Концепція нової державної регіональної політики України: проект. 2008. *Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України*: офіційний сайт. URL: <http://minregionbud.gov.ua>

11. Стройко Т. В. (ред.), Іртищева І. О., Стегней М. І., Ткаліч Т. І., Крупіца І. В. *Неприбуткової організації в системі світових соціально-економічних процесів*: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2013. 135 с.

12. Стрижеус Л. В. Формування регіональної політики соціально орієнтованого розвитку економіки: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.05. Луцьк, 2009. 221 с.

References

1 Leksyn, V. N., & Shvetsov, A. N. (2003). *Gosudarstvo i regiony. Teoriya i praktika gosudarstvennogo regulirovaniya territorial'nogo razvitiya* [State and regions. Theory and practice of state regulation of territorial development]. Moscow. [in Russian].

2 Kolomiychuk, V. S., Shevchuk, L. T., & Shults, S. L. (2002). *Stratehichni zasady sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku rehionu* [Strategic foundations of socio-economic development of the region]. Ternopil. [in Ukrainian].

3 The Vancouver Action Plan – 64 Recommendations for National Action (1976). Approved at Habitat: United Nations Conference on Human Settlements, Vancouver, Canada 31 May to 11 June 1976. *United Nations Documents*: Website. Retrieved from <http://www.un-documents.net/van-plan.htm>

4 The Vancouver Declaration On Human Settlements (1976). From the report of Habitat: United Nations Conference on Human Settlements, Vancouver, Canada, 31 May to 11 June 1976. Retrieved from <http://habitat.igc.org/vancouver/van-decl.htm>

5 The Habitat Agenda (1996, Jun 14). *United Nations Conference on Human Settlements (Habitat II)*. Retrieved from <http://www.un-documents.net/hab-ag.htm>

6 Declaration on Cities and Other Human Settlements in the New Millennium (2001, Jun 9). *United Nations Documents*: Website. Retrieved from <http://www.un-documents.net/s25r2.htm>

7 Pro zaprovadzheniya kompleksnoyi otsinky sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku Avtonomnoyi Respubliki Krym, oblastey, mm. Kyyyeva ta Sevastopolya: postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny [On the introduction of a comprehensive assessment of the socio-economic development of the Autonomous Republic of Crimea, oblasts, mm. Kiev and Sevastopol] (2007). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2007, Jun 20, 833. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2007-%D0%BF> [in Ukrainian].

8 Mann, R. V. (2013). *Priorytety rozvytku rehional'noyi innovatsiyanoi diyal'nosti* [Priorities for the development of regional innovation activities]. In *Rehional'nyi rozvytok – osnova rozbudovy ukrayins'koyi derzhavy* [Regional development is the basis for the development of the Ukrainian state]: proceedings of II International scientific-practical conference. Donetsk: Donetsk State University of Management, 187-188. [in Ukrainian].

9 Pro monitorynh sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku malykh mist i selyshch [On monitoring of the socio-economic development of small towns and villages] (2009). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2009, Apr 2, 288. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/288-2009-%D0%BF> [in Ukrainian].

10 Kontseptsiya novoyi derzhavnoyi rehional'noyi polityky Ukrayiny: proekt [Concept of the new state regional policy of Ukraine: draft] (2008). *Ministry of Regional Development, Construction and Housing and Communal Services of Ukraine*: Website. Retrieved from <http://minregionbud.gov.ua> [in Ukrainian].

11 Stroyko, T. V. (Ed), Irtysheva, I. O., Stehney, M. I., Tkalich T. I., & Krupitsa, I. V. (2013). *Neprybutkovi orhanizatsiyi v systemi svitovykh sotsial'no-ekonomichnykh protsesiv* [Non-profit organizations in the system of world socio-economic processes]. Kherson: Publishing House «Helvetyka». [in Ukrainian].

12 Stryzheus, L. V. (2009). *Formuvannya rehional'noyi polityky sotsial'no oriyentovanoho rozvytku ekonomiky* [Formation of regional policy of socially oriented economic development]. (Ph.D. in Econ. Dissertation). Lviv. [in Ukrainian].

Надійшло 07.11.2018 р.